

Chemotherapie met Capecitabine

Interne Geneeskunde

Inleiding

Capecitabine is een geneesmiddel voor de behandeling van enkele vormen van kanker. Capecitabine kan alleen gebruikt worden (monotherapie) of gecombineerd worden met andere middelen. Om u zo goed mogelijk te helpen met de behandeling, vindt u in deze folder antwoorden op een aantal veel gestelde vragen.

Wat moet u weten voordat u met de behandeling begint?

Uw arts zal u vragen om bloed te prikken voordat u gaat beginnen met capecitabine. Tijdens dit onderzoek wordt in het bloed gecontroleerd of uw lever voldoende van het enzym dehydropyrimidine dehydrogenase (DPD) aanmaakt, dit enzym is nodig om de capecitabine te kunnen afbreken. Mocht dit enzym onvoldoende of niet aanwezig zijn, zal de arts een alternatieve dosering voorschrijven of (in uitzonderlijke gevallen) afzien van de behandeling met capecitabine.

Combinatie met andere geneesmiddelen

Voordat u met de behandeling begint, dient uw behandelend arts op de hoogte te zijn van alle andere geneesmiddelen die u gebruikt of onlangs heeft gebruikt (ook supplementen of alternatieve middelen die niet voorgeschreven zijn door een arts). Dit is van buitengewoon belang, omdat het innemen van meer dan één geneesmiddel tegelijk een versterkend of verzwakkend effect kan hebben op de werking van capecitabine.

Wat is het verschil met andere vormen van chemotherapie?

De meeste chemotherapie wordt gegeven via infusen of injecties, waarvoor u meestal naar het ziekenhuis moet gaan. Capecitabine is een geneesmiddel dat als tablet ingenomen wordt. Dit kunt u thuis doen of onderweg. Wel is het belangrijk dat er regelmatig contact is met uw arts of verpleegkundig specialist om uw gezondheid en de behandeling te controleren.

Hygiënische voorzorgsmaatregelen tijdens de behandeling

Tijdens de behandeling met capecitabine wordt een zeer kleine hoeveelheid van het geneesmiddel uitgescheiden via uw lichaamsvloeistoffen, voornamelijk via uw urine. De belangrijkste maatregel die u kunt treffen, is bewust omgaan met uw uitscheidingsproducten. Voor thuiszorg medewerkers die ondersteunen in de directe verzorging en mogelijk contact met uitscheidingsproducten wordt het gebruik van plastic wegwerphandschoenen aangeraden. Mocht u hierover nog vragen hebben kunt u dit bespreken met de oncologie verpleegkundige van het oncologisch spreekuur.

Hoe te bewaren

U dient de tabletten buiten het zicht van kinderen houden. Niet bewaren boven de 30 graden. Gebruik het geneesmiddel niet na de uiterste gebruiksdatum die op de buitenverpakking staat. Deze medicatie mag niet in een pillendoos bewaard worden, maar dient in de geleverde verpakking te blijven.

Wijze van toediening

Er zijn twee sterkten capecitabine tabletten: 150 en 500 mg. Uw arts zal voor u de juiste dosering bepalen.

- Neem de tabletten van de **ochtend- en de avonddosis** in volgens de door behandelend arts voorgeschreven combinatie.
- Neem de tabletten **binnen 30 minuten na iets gegeten te hebben in**.
- **Slik** de tabletten **zonder kauwen in zijn geheel door met water**.
- Het is belangrijk dat u alle medicatie neemt zoals door de arts is voorgeschreven.
- Mocht het slikken van tabletten een probleem zijn dan kunt u dit mededelen aan de behandelend arts en/of oncologieverpleegkundige. Er wordt dan gekeken naar een eventuele oplossing voor dit probleem.

Capecitabine tabletten worden gewoonlijk gedurende 14 dagen ingenomen gevolgd door een rustperiode van 7 dagen (er worden dan geen tabletten ingenomen) Deze periode van 21 dagen vormt één behandelcyclus. In sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer capecitabine in combinatie met radiotherapie wordt gebruikt, kan uw arts kiezen voor een ander innameschema, bijvoorbeeld een schema zonder rustperiode.

Uw arts/oncologieverpleegkundige zal u vertellen hoe u uw tabletten moet innemen en hoe lang uw behandeling zal duren.

Uw dagdosis Capecitabine			
's ochtends			's avonds
<input type="text"/>	500 mg tabletten	<input type="text"/>	500 mg tabletten
<input type="text"/>	150 mg tabletten	<input type="text"/>	150 mg tabletten

Als u een dosis bent vergeten

Het is erg belangrijk dat u alle medicatie neemt zoals door de arts is voorgeschreven. Mocht u een dosering zijn vergeten of indien u heeft gebraakt, geen tweede dosering innemen. Wanneer u meerdere doseringen bent vergeten of te veel aan capecitabine heeft ingenomen, moet u contact opnemen met de oncologie verpleegkundige.

Wat zijn de bijwerkingen?

Zoals elk geneesmiddel kan ook dit geneesmiddel bijwerkingen hebben, al krijgt niet iedereen daarmee te maken. **STOP** onmiddellijk met het gebruik van Capecitabine en neem contact op met uw arts bij één of meer van de volgende symptomen:

- Diarree: als u elke dag een toename van 4 of meer waterdunne ontlasting heeft in vergelijking tot uw normale ontlasting of als u 's nachts diarree heeft.
- Braken: als u in een periode van 24 uur meer dan één keer moet braken.
- Misselijkheid: als uw eetlust verliest en de hoeveelheid voedsel die u elke dag nuttigt veel minder is dan normaal.
- Stomatitis: als de mond en/of keel pijnlijk, rood of gezwollen is of als u zweren in de mond en/of keel heeft.
- Hand-voet-huidreactie: als de handen en/of voeten pijnlijk. Gezwollen of rood zijn, of tintelen.
- Koorts: als u een temperatuur heeft van 38°C of hoger.
- Pijn of druk op de borst.

Door het gebruik van capecitabine kan het zijn dat vingerafdruk verloren gaat. Dit kan gevolgen hebben voor identificatie door middel van vingerafdrukscan. Dit speelt met name bij langdurig capecitabine gebruik.

Andere bijwerkingen zijn:

Zeer vaak voorkomende bijwerkingen die bij meer dan 1 op de 10 gebruikers voorkomen:

- Buikpijn.
- Huiduitslag, droge of jeukende huid.
- Vermoeidheid.
- Verlies van eetlust (anorexie).

Dit zijn de belangrijkste bijwerkingen die bij de behandeling met capecitabine kunnen ontstaan. Er zijn helaas nog meer minder vaak voorkomende bijwerkingen. Indien er toch bijwerkingen ontstaan die hierboven niet zijn beschreven meldt dit dan bij de oncologieverpleegkundige van het oncologisch spreekuur.

Om bijwerkingen zoveel mogelijk te voorkomen zou u de volgende voorzorgsmaatregelen kunnen nemen:

- Voorkomen van mondproblemen;
  - Spoel de mond 4x per dag (bijvoorbeeld zout water = 1 afgestreken theelepel zout in 1 liter water) of spoel met kamillethee, 4 keer daags.
  - Poets de tanden 3x per dag (zachte tandenborstel)
- Voorkomen of verzorgen van hand-voet-huidreactie:
  - Gebruik 4x per dag een handcrème.
  - Voeten 1 keer per dag goed cremen en bij klachten vaker.
  - Probeer knellende schoenen te vermijden.
- Bij misselijkheid:
  - Anti-misselijkheid tabletten gebruiken volgens voorschrift.
  - Gebruik frequent kleine maaltijden.
  - Als eten moeizaam gaat: kijk op <https://www.wkof.nl/leven-met-kanker/voedingenkankerinfo/> voor meer tips.

Hoe lang duurt een behandeling?

De duur kan variëren, afhankelijk van uw gezondheid en afhankelijk van hoe u reageert op de behandeling. Uw behandelend arts bepaalt in samenspraak met u de duur van de behandeling.

Kunt u autorijden of machines bedienen?

Als u zich duizelig voelt, misselijk bent of vermoeid bent na inname van de tabletten, kan dit mogelijk invloed hebben op uw rijvaardigheid of vermogen om machines te bedienen.

Kunt u op vakantie?

Het is mogelijk de behandeling voort te zetten wanneer u op vakantie bent. Het is wel belangrijk dat u uw behandelend arts of verpleegkundig specialist op de hoogte stelt wanneer u op vakantie gaat.

Zorg ervoor dat u te allen tijden uw behandelend arts kunt bereiken in het geval zich problemen voordoen.

Werken tijdens en na behandeling

Aan het werk blijven of het werk weer oppakken na een periode van afwezigheid kan ten goede komen aan uw welbevinden en herstel. Werk kan, naast een inkomen, afleiding en houvast bieden. De mate waarin mensen wel of niet kunnen werken tijdens en na de behandeling is afhankelijk van verschillende factoren. Indien uw ziekte, de bijwerkingen van de behandeling, en de soort werkzaamheden die u doet het toelaten, raden wij u aan om (voor een deel) aan het werk te blijven tijdens de behandeling. Hiervoor zijn geen algemene adviezen te geven.

Er zijn wel algemene tips en adviezen over het onderhouden van contact met uw werkgever, overleg met uw bedrijfsarts, en wetgeving. Deze informatie kunt u bijvoorbeeld vinden op de website www.kanker.nl en kankerenwerk.nl.

Vragen stelt u in principe tijdens het bezoek aan de arts of bij het bezoek aan de dagbehandeling.

Indien uw vraag niet kan wachten tot dit volgende bezoek belt u:

Telefoonnummers

Tijdens kantoortijden (maandag t/m vrijdag van 8:30-16.30u)

Verpleegkundig specialisten: Brigitte Heck en Elvera Meussen.

Secretariaat interne geneeskunde: **053-4872440**

Buiten kantoortijden, alleen bij spoedeisende klachten die niet kunnen wachten tot de volgende dag:

MST centrale: **053-4872000**

Vragen naar de dienstdoende internist.